

Forholdstalsvalg. Det var Folkethingsvalgene, der var Tale om — der skal rigtignok Grundlovsforandring til, men der synes jeg, at om Landstingsvalgene maa det Samme gjælde, det vilde i alt Fald være infonsekvent af Landstinget, om det modsatte sig denne Mindretalsvalgmaade, fordi det nu gjælder Landstingsvalgene. Det var i Mødet den 5te Marts i Nar, at det 4de Medlem for 1ste Kredts, juridisk Professor i Kjøbenhavn, udtalte sig i den Retning. Han blev tildels støttet af det 3die Medlem for 11te Kredts, som tidligere har været Folkethingsmand for Veile Amts, 3die Valgkreds, men blev fuldstændigere støttet af det 3die Medlem for 2den Kredts, der pleier at være Ordfører for Finantsudvalget i Landstinget, af det 1ste Medlem for 11te Kredts, der er Biskop over Volland-Kalsters Stift — det er noget vanskeligt at betegne Landstingsmændene — og af 6te Medlem for 1ste Kredts, som er valgt af Landstinget til at have Tilsyn med Bogsamlingen. Alle disse Medlemmer støttede den Betragtning, at hemmelig Afstemning skulde følges med Forholdstalsvalgmaaden. Men ved Folkethingsvalg er det meget vanskeliger, og jeg tror heller ikke, at Folkethinget vil gaa ind derpaa uden at faae betydelig Erstatning i anden Retning; men i Landstinget synes jeg Meget taler derfor. Først og fremmest selve Grundloven; thi naar der staar, at Landstinget vælges, eller, som Udtrykket nœagtigt er i § 40, at Valgene til Landstingsmænd foretages efter Reglerne for Forholdstalsvalg, forekommer det mig, at det maa gjælde lige saa vel Valg paa det første Trin som Valg paa det andet Trin. Jeg veed vel, at Spørgsmaalet er afgjort i modsat Retning ved Grundlovens Gjennemsyn; men Valgloven kan tage feil, og der er ikke Noget i Veien for at tage Spørgsmaalet op til fornyet Drøftelse. Men foruden Hensynet til Grundloven taler ogsaa Opportunitets hensyn derfor. Det er noget af det Sørkeligste ved den politiske Forhandling, her hjemme, at Uenigheden mellem de 2 Thing er saa overordentlig stor. Ved Hjælp af dette sidste Punktum, i Forslaget vil det uden Tvivl være muligt at nærme de 2 Thing noget til hinanden — ikke meget, det er høist Ubetydeligt, der er Tale om. F. Ex. her i Kjøbenhavn, hvor det viste sig ved sidste Folkethingsvalg, at Stemmerne stode, saaledes, at havde man valgt 7 Landstingsmænd paa det Grundlag, som Folkethingsvalget gav, vilde der i Landstinget sidde 4 Regeringsmænd og 3 Oppositionsmænd. Dette lille Forslag vilde jo allerhøist bevirke, at der vilde komme 1 Medlem af Oppositionen for Kjøbenhavn ind i

Landstinget. Hvorledes det vilde stille sig i Kjøbstæderne, er det vanskeligt at sige; nogle Steder vilde det vel være til Fordel for det ene Parti, og andre Steder vilde det være til Fordel for det andet Parti; men netop dette taler just for, at Forslaget er upartist. Dernæst skal jeg sige et Par Ord til det ærede Medlem for Kjøbenhavns 6te Valgkreds (Gad), som mente, at Forslaget skulde være affattet i 2 Paragrafer. Det er naturligvis en Smags sag, og om Smags sager kan man ikke godt disputere. Men naar det ærede Medlem henstiller til mig at gjøre det, naar jeg nær næste Nar indbragte Forslaget, vil jeg for det Første sige, at jeg ikke veed, om jeg er her næste Nar, og for det Andet vil jeg sige, at hvis jeg er her, er det meget uandsynligt, at jeg gjentager dette Forslag, thi jeg ender med, hvad jeg begyndte med, at jeg betragter dette som en Veilighedslov; kunde man give Love alene for Kjøbenhavns Kredse, som jo vilde se underligt ud, skulde jeg ikke have Noget imod det; thi der vilde Ulemperne blive saa overordentlig store, at jeg haaber, at denne Samling ikke skal gaa til Ende, uden at vi have faaet en saadan Endring af Valgmandsvalget til Landstinget, at Kjøbenhavns Vælgere og i Særdeleshed Kjøbenhavns Valgbestyrrelse ikke udsættes for den overordentlig store Uveilighed, det vilde volde, dersom Valgloven endnu næste Nar i September Maaned er uforandret i det Punkt, her er taget Sigte paa.

Indenrigsministeren (Singer & Lev):

Jeg har slet ikke tvivlet om, at denne Lov er en Veilighedslov, som Forslagsstilleren sagde, og af Hensigtsmæssighedsgrunde er bragt ind i Thinget for at bøde paa Ulemper, som iøvrigt ikke alene findes i Kjøbenhavns Kredse, men ogsaa i adskillige andre af de større Valgkredse her i Landet, Frederiksberg, Odense, Aarhus osv. Der er Forholdet jo det, at Valglovens § 71 ikke kan opfyldes efter dens Bogstav. Man kan ikke tilendebringe en Valghandling, naar hver enkelt Vælger skal diktere sin Stemmeseddel; derfor har man modtaget trykte eller skrevne Stemmesedler, en Fremgangsmaade, som er brugt gjentagne Gange og godkjendt af Landstinget, og forsaavidt fører Paragrafen i dens nuværende Form ikke til saa store Ulemper. Det Standpunkt, som det ærede Medlem har indtaget, har ogsaa bragt ham til den noget besynderlige Affattelse, at andet Stykke i § 71 ikke er ophævet, men at det kan fraviges under visse bestemte Forhold, navnlig, hvor der skal stemmes paa Flere end Een, altsaa ikke alene i Sognevaadskredse. Paragrafens andet Stykke